

Eesti Naistearstide Selts

ESTONIAN GYNAECOLOGISTS SOCIETY

Eesti Naistearstide Selts tänab võimaluse eest esitada seisukoht eelnõule.

Vastuseks Eesti Naistearstide Seltsile (ENS) kooskõlastamiseks saadetud Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, ohvriabi seaduse ja tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmise seaduse eelnõu (lastevastased seksuaalkuriteod ja naistevastase vägivalga ja perversivägivalga tõkestamise direktiivi osaline ülevõtmine) dokumendile kinnitab ENS oma eelnevat seisukohta, millel kohaselt **lastevastased seksuaalkuriteod on aegumatud**.

Praeguse eelnõu kohaselt on kõige raskemate ja kontaktsete lastevastaste seksuaalkuritegude puhul on kavandatud aegumistähtaeg 32 aastat. Mittekontaktsete lastevastaste seksuaalkuritegude puhul on kavandatud aegumistähtaeg 20 aastat.

Leiame, et alaealiste suhtes toime pandud seksuaalkuritegude (sh mittekontaktsete) korral on see aegumistähtaeg lubamatult lühike, sest näiteks ohver, kes on teo toimumise ajal 10- või 12 -aastane, ei pruugi kuriteo aegumistähtaaja jooksul veel olla võimeline selle kohta ütlusi andma ning karistamatus toob kaasa negatiivsed tagajärjed nii ohvrile kui ühiskonnale.

Alaealiste suhtes toime pandud seksuaalkuritegude tagajärjed ei kao aastatega, need häirivad kuriteo üleelanut kogu elu jooksul. Lapsevastane seksuaalkuritegu ei ole üksnes õigusrikkumine, vaid pikaajaline tervisekahjustus. Naistearstidena näeme igapäevatöös, et lapseas kogetud seksuaalne vägivald avaldub sageli alles täiskasvanueas: reproduktiivtervise häired, seksuaalfunktsiooni häired, krooniline valu, raseduse ja sünnitusega seotud trauma, vaimse tervise häired ning usaldamatus meditsiinisüsteemi vastu. Need tagajärjed ei kao 20 või 32 aasta möödudes.

Euroopa Liidu raamistik on miinimum, mitte lagi

Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid 2026. aasta juunis poliitilisele kokkuleppele laste seksuaalse kuritarvitamise vastase kriminaalõiguse ajakohastamisel. Kõige raskemate tegude puhul nähakse ette kuni 32-aastane aegumistähtaeg alates kannatanu täisealiseks saamisest (sisuliselt kuni umbes 50. eluaastani), teiste puhul 20 aastat. See on **liikmesriikidele siduv alammäär**. Liikmesriik võib kehtestada rangema kaitse, sh aegumatus.

Mitmes Euroopa riigis on lastevastased seksuaalkuriteod juba täielikult või valdavalt aegumatud (nt Ühendkuningriik, Belgia, Taani, Iirimaa, Madalmaad, Küpros, Ungari), paljudes teistes on aegumatus kehtestatud vähemalt kõige raskemate tegude suhtes.

Eesti Naistearstide Selts peab õigeks, et Eesti ei piirdu EL-i miinimumiga, vaid lähtub kannatanu õigusest ja tegelikust võimest õiguskaitset otsida.

Tallinnas, 18.septembril 2026.

